

VAMMAISTEN ASUMISPALVELU- LUONNOS HANKINNASTA

Vammaisneuvosto 8.5.2025

Maija Väänänen

Taustaa

- Nykyinen vammaisten asumispalvelujen hankinta on kilpailutettu Vantaan ja Keravan yhteistyönä vuonna 2020
- Hankinta on toteutettu dynaamisen kaltaisena sote-hankintana, jota on ollut avattu ja laajennettu vuosina (2021, 2022, 2023 ja osittain 2024).
- Nykyisessä hankinnassa on jo 33 osakohdetta eikä se kaikilta osiltaan vastaa VaKen tarpeita ja omaa palvelutuotantoa.
- Esimerkiksi sopimuksen hinnantarkistusehdot ovat vanhentuneet.
- Palvelukuvaus kaipaa tarkennuksia (esim. Ateriamaksut, Asiakkaiden erityistarpeet ja lainsäädännön muutokset)

Mikä mahdollisesti muuttuisi?

Hankinnan kohteena on viisi (5) erilaista vammaisten asumisen palvelumuotoa:

- Tuettu asuminen, Asumisvalmennus, Lyhytaikainen huolenpito, Yhteisöllinen asuminen ja Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Eri asumisen palvelumuotojen sisällä on asiakkaiden seuraavia erityistarpeita, joiden tuottamiseen Palveluntuottajat vastaavat osaamisensa ja toimilupiensa mukaan. Palveluntuottaja ilmoittaa tarjouksensa yhteydessä mihin erityistarpeiden toteuttamiseen eri asumismuotojen kohdalla he sitoutuvat.

- Mm. Mielen terveyden ja / tai päihteettömyyden tuen tarve, Aistimonivammaiset asiakkaat, Äidinkieleltään ruotsinkieliset asiakkaat, Erityisen vaativat siirtymiset, Pitkäaikaissairauksien huomioiminen (ALS jne.), Hengityslaittepotilaat ja Yksilöllisesti suunniteltu palvelu

Valmistelussa huomioitu

- Palvelukuvauksen uudistamisessa on huomioitu hyvinvointialueen palvelujen myöntämisen perusteet ja muuttunut lainsäädäntö
- Muutokset lainsäädännössä
- Sopimuskauden aikana havaitut ongelmat ja haasteet vanhassa palvelukuvauksessa ja sopimuksessa.
- Viimeaikoina kilpailutetut vastaavat hankinnat (Helsinki, Länsi-Uusimaa, Pirkanmaa, Päijät-Häme ja Kanta-Häme).
- Tuotantotapa-analyysissä saadut palautteet Palveluntuottajilta.

Palvelutarpeen arvioinnissa RAI käyttöön

RAI on hoidon ja palvelun laadun parantamiseksi tehty standardoitu kansainvälinen arviointijärjestelmä, joka perustuu työntekijöiden tekemään asiakaskohtaiseen toimintakyvyn arviointiin. RAI-arviointi tuottaa asiakaskohtaisia mittareita ja herätteitä (CAPseja). Asiakasta ja hänen läheistä tiedotetaan siitä, mikä on RAI ja miten se liittyy palveluihin. Vammaisten **Vaken omissa** asumisyksiköissä on käytössä RAI-ID, RAI-CHA ja RAI-CHA-Vap.

RAI-arviointi tehdään asiakkaalle yhden (1) kuukauden kuluessa palvelun aloittamisesta ja sen jälkeen vähintään puolen vuoden välein. Asiakkaan omatyöntekijä vastaa asiakkaan RAI-arvioinnista, asumisen toteuttamissuunnitelman laatimisesta sekä niiden säännöllisestä arvioimisesta yhdessä asiakkaan, läheisen ja muun työryhmän kanssa. Asumisen toteuttamissuunnitelman tulee perustua asiakkaan ajantasaiseen RAI-arviointiin.

Asumisen toteuttamissuunnitelmaa arvioidaan vähintään kuuden (6) kuukauden välein RAI:n päivittämisen yhteydessä ja aina tarvittaessa asiakkaan tilanteen muuttuessa. Arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset asumisen toteuttamissuunnitelmaan.

Asiakkaan toimintakykyä sekä voimavaroissa tapahtuvia muutoksia arvioidaan päivittäin. Toimintakykyä tukevan ja kuntoutumista edistävän työtteen periaatteiden mukaisesti asiakasta rohkaistaan toimimaan mahdollisimman pitkälle itsenäisesti (esim. liikkumisessa, pukeutumisessa ja ruokailussa), jotta hänen elämänhallintansa ja toimintakykynsä päivittäisissä toiminnoissa säilyisivät.

Asiakkaiden osallisuus

Asiakkaiden osallisuuden mahdollistaminen ja varmistaminen ovat keskeisellä osalla palvelukuvauksessa ja sopimuskauden aikaisessa toiminnassa.

Sosiaali- ja terveystalvaeluiden tulee olla yhdenvertaisia ja asiakaslätthöisiä. Asiakkailta on oikeus osallistua ja vaikuttaa omiin palveluihinsa, mutta myös laajemminkin palveluihin, palvelukokonaisuuksiin ja -ketjuihin.

Osallisuudesta säädetään eri lainsäädännöissä, kuten perustuslaissa, hyvinvointialuelaisa, sosiaalihuoltolaissa ja asiakaslaissa. Oikeus osallisuuteen ja asioihin vaikuttamiseen tulee mahdollistaa kaikille asiakkaille. Palveluissa tuetaan asiakkaan oikeutta osallistua ja vaikuttaa oman elämänsä ja palveluidensa suunnitteluun ja toteutukseen.

Asiakasosallisuus voidaan käsittää siten, että asiakas osallistuu aktiivisesti palvelun suunnitteluun, järjestämiseen, tuottamiseen, kehittämiseen ja/tai arviointiin. Osallisuuden edellytyksenä on, että asiakas pääsee vaikuttamaan palveluunsa ja arkeensa. Asiakkaalta kysytään ja hänen kokemuksensa ja mielipiteensä huomioidaan ja niillä on vaikutusta.

Asiakasosallisuutta lisäämällä voidaan muun muassa kehittää ja parantaa palveluiden laatua, tehokkuutta ja tavoitteiden saavuttamista.

Miten valmistelu etenee?

- Vammaisneuvostolta pyydetään hankintatyöryhmään mukaan edustajat kommentoimaan Palvelukuvausta

